

*In memoriam***Dr Danilo Kažić****(25. februar 1930.god. - 29. novembar 2013.god.)**

Kao bliskom saradniku i učeniku dr Danila Kažića, pripala mi je čast i dužnost da u ime kolektiva Biotehničkog fakulteta izrazim vječnu zahvalnost, poštovanje i divljenje dragom dr Kažiću za sve što je uradio za veterinarsku struku i nauku u Crnoj Gori.

Bliske kolege dr Kažića sa kojima je studirao, a kasnije radio, pamte ga kao najboljeg i najtalentovanijeg studenta, požrtvovanog kolegu, a ta energija, plemenitost i žeđ za znanjem i radom ga je pratila do zadnjeg dana njegovog života. Imao je život pun izazova, ali njegova čestitost, hrabrost i ljubav prema svemu što je dobro su ga vodili uvijek pravim putem. Veterinarska struka će ostati siromašnija za jednog velikog borca za njeno mjesto u društvu, za njen autoritet i dostojanstvo koji joj pripada. Uvijek se vodio na prvom mjestu interesima struke i pravde. Samim tim je izabrao teži životni i radni put, put kojim ne ide danas mnogo ljudi. Zato ćemo mu uvijek svi biti zahvalni i s ponosom i tugom se uvijek sjećati njegovog lika i djela.

Dr Danilo Kažić ima bogatu radnu biografiju. Rođen je 25. februara 1930. godine u Brežinama, Podgorica. Osnovnu školu je završio na Cetinju, gimnaziju u Titogradu 1948. godine, a Veterinarski fakultet 1955. godine u Zagrebu. Magistrirao je na Veterinarskom fakultetu u Zagrebu 1962. godine iz oblasti Higijene i tehnologije namirnica animalnog porijekla, sa temom „Kvalitet masti na Zagrebačkom tržištu“. Doktorsku disertaciju pod naslovom „Endohelmini ekonomski najvažnijih riba Skadarskog jezera“ odbranio je na Veterinarskom fakultetu u Sarajevu 1970. godine. U svojoj disertaciji, u periodu od 1965-1970. godine, na materijalu od 2.472 ribe ispitivao je kvalitativnu i kvantitativnu helmintofaunu, sezonsku dinamiku utvrđenih vrsta endohelminata i dao opis sa originalnim crtežima po prvi put otkrivenih vrsta (njih 20) u Jugoslaviji. Kod ispitivanih vrsta riba ustanovio je prisustvo određenih vrsta trematoda, cestoda, nematoda i akantocfala, što do tada nije bilo poznato ni domaćoj ni svjetskoj naučnoj literaturi.

Po završenom Veterinarskom fakultetu, radio je kao terenski veterinar u Veterinarskoj stanici na Cetinju. Nakon završetka škole rezervnih oficira 1956. godine, radio je u Sreskoj veterinarskoj stanici u Titogradu, u vrlo teškim uslovima. U Veterinarskoj inspekciji opštine Titograd počinje sa radom 1959. godine, gdje ostaje do 1970. godine, kada počinje da radi u Institutu za biološka i medicinska istraživanja u Crnoj Gori (Biološki zavod). Od 1993. godine do

penzionisanja radi u Veterinarskom zavodu Poljoprivrednog instituta u Podgorici.

Tokom svog dugogodišnjeg rada bio je na mnogim usavršavanjima: na Veterinarskom institutu u Beogradu, u Ekološkom institutu Poljske, u Centru za istraživanje Velikih jezera (SAD), na Katedri za parazitologiju Univerziteta u Dalasu, u Saveznom zavodu za ribarstvo u Hamburgu, Centru za Akvakulturu Univerziteta Auburn u SAD i dr. Kao naučni radnik Instituta za biološka i medicinska istraživanja Crne Gore, zahvaljujući svojim izvanrednim rezultatima, bio je biran u sva naučna zvanja, od naučnog saradnika (1972.), višeg naučnog saradnika (1979.) do naučnog savjetnika (1985.godine).

Tokom rada u Institutu za biološka i medicinska istraživanja rukovodio je Laboratorijom Biološkog zavoda, jedno vrijeme obavljao je i dužnost direktora Zavoda, a četiri godine bio je direktor Instituta. Tokom rada u Institutu naročito treba istaći njegov doprinos istraživanju kao rukovodioca međunarodnim projektom „Limnološka istraživanja Skadarskog jezera“ u saradnji sa Smitsonijevim institutom iz Vašingtona. Takođe je značajan i njegov doprinos u realizaciji naučnih projekata, kao što su: Limnološka istraživanja akumulacionog jezera Piva (1976-1980); Proučavanje mogućnosti razvoja ribarstva u akumulacijama Krupac i Slano i njihovom užem slivnom području (1978-1980); Izučavanje mogućnosti razvoja i unapređenja ribolova na Skadarskom jezeru (1977-1980); Hematološka i parazitološka istraživanja riba Skadarskog jezera i Bokokotorskog zaliva, kao značajnih parametara za zaštitu životne sredine i akvakulturu (1979-1983); Hidrobiološke karakteristike rijeke Morače i njenog sliva (1980-1983); Hidrobiološka, antropološka i genetička istraživanja u basenu Skadarskog jezera i problemi njegove zaštite (1982-1984); Biološka proučavanja rijeke Tare s posebnim osvrtom na mogućnosti prirodnog i industrijskog zagadjenja (1981-1985); Biološka i ekonomska valorizacija hidroakumulacija i njihovog slivnog područja u Crnoj Gori (1981-1985); Iskorišćavanje prirodnih potencijala Skadarskog jezera kao izvora hrane i vode za piće i problemi zagadjenja i zaštite (1981-1985); Biološka i hemijska proučavanja voda sliva Čehotine s posebnim osvrtom na akumulaciju "Otilovići" u uslovima regionalne industrijalizacije (1983-1987); Mogućnosti razvoja akvakulture na Skadarskom jezeru (1984-1987); Hidrobiološka proučavanja životnih zajednica i hidrohemijska istraživanja rijeke Tare i njenih pritoka (1987-1990); Integralni sistem za kaveznu proizvodnju salmonidnih riba (1990-1994); Biološka proučavanja u slivu rijeke Morače (1990-1994); Istraživanja prirodnih karakteristika bazena Skadarskog jezera, u cilju njegove zaštite, unapređenja i racionalnog iskorišćavanja (1991-1994). Učestvovao je u izradi velikog broja naučno-stručnih ekspertiza. Autor je dijela ribarskih osnova koji se odnosi na parazitofaunu, bolesti i zaštitu riba za Akumulaciju „Piva“, otvorene vode na području opštine Šavnik i Nikšić, Skadarskog jezera, kao i nacionalnih parkova „Durmitor“ i „Biogradska gora“ i dr.

Njegovi naučni radovi iz oblasti parazitologije riba predstavljaju novi naučni doprinos geografskoj rasprostranjenosti, sistematici, morfologiji,

sezonskoj dinamici i patogenosti parazitofaune slatkovodnih riba za domaćine i ljude. Zbog toga je Dr Kažić bio priznati ihtioparazitolog ne samo u Jugoslaviji, nego i u svijetu. Zahvaljujući njegovim rezultatima, Skadarsko jezero je postalo veoma interesantno područje za svjetsku naučnu javnost. Njegovi radovi predstavljaju temelj za dalja istraživanja parazita i parazitoza riba Skadarskog jezera. Odlikovao ga je jasan, prepoznatljiv stil, preciznost, savjesnost, pouzdanost, moralnost, sklonost za timski rad. Poznavao je ruski, francuski, njemački i engleski jezik, što mu je omogućilo da značajno koristi literaturu na ovim jezicima u svom radu.

Tokom rada u Veterinarskom zavodu, takodje daje veoma značajan doprinos, kao rukovodilac i saradnik na naučnim projektima, radom u dijagnostici, mentorstvom i prenošenjem znanja na mlade kolege istraživače, kao i mnogim drugim stručnim aktivnostima. Bio je rukovodilac projekta "Izučavanje mastitisa krava u srednjem i južnom dijelu Crne Gore s osvrtom na veterinarsko-higijenski značaj" (1995-1996.); saradnik na projektima: "Mastitis krava-korelacija između promjena u mlijeku i adherencije patogenih mikroorganizama za epitelne ćelije mliječne žlijezde krava", (1997-2000.); „Uticaj zoohigijenskih uslova na pojavu mastitisa kod visoko mlečnih krava" (2001-2003.); "Ispitivanje raširenosti Q groznice ovaca na epizootiološkom području Crne Gore" (1998-1999.); "Izolacija i karakterizacija autohtonih bakterija mliječne kiseline u cilju proizvodnje specifičnih sireva u Crnoj Gori" (2009-2011.) i dr.

Objavio je preko pedeset naučnih i stručnih radova i učestvovao na mnogobrojnim naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu. Ime i djelo doktora Danila Kažića je uvršteno u svjetsku Enciklopediju "Ko je ko u nauci". Nosilac je Zlatne plakete sa V Kongresa Veterinara i veterinarskih tehničara Jugoslavije (Skopje, 1982) za posebne zasluge na unapređenje veterinarstva, kao i mnogih drugih priznanja za rad u struci.

Bio je član Izvršnog odbora Zajednice za naučne djelatnosti i Predsjednik njene Komisije za kadrove i naučne skupove, Predsjednik Skupa naučnih radnika Instituta, član: Društva biologa Jugoslavije, Društva parazitologa Jugoslavije, Društva veterinara i veterinarskih tehničara Jugoslavije, Udruženja veterinara Crne Gore, Veterinarske komore Crne Gore, Izvršnog odbora Sekcije za higijenu i tehnologiju animalnih proizvoda Jugoslavije, Komisije za floru i faunu Nacionalnog parka "Biogradska Gora", Društva mikrobiologa Crne Gore, Naučnog Vijeća Biotehničkog instituta, Uređivačkog odbora časopisa „Poljoprivreda i šumarstvo“, Uređivačkog odbora časopisa "Pčelarstvo" u Crnoj Gori, član Pčelarskog Društva Titograd i Predsjednik njegove zdravstvene Komisije. Bio je predsjednik i član Komisije za polaganje stručnog ispita veterinara i veterinarskih tehničara, mentor magistarskih radova studenata, član i Predsjednik Komisija za odbranu specijalističkih radova studenata stočarstva Biotehničkog fakulteta, kao i mnogih drugih stručnih Komisija i radnih grupa.

Malo je bilo ljudi sa tolikim znanjem, potpunom posvećenošću poslu, velikim autoritetom i borbom za pravdu. Plijenio je svojom ljudskom toplinom, skromnošću i jednostavnošću, nikada ne ističući svoje velike radne rezultate.

Cjelokupna veterinarska struka i nauka Crne Gore će mu biti zahvalna za sve što je uradio i sa ponosom se sjećati njegovog lika i djela, trudeći se da i dalje njeguje sve one neprolazne vrijednosti za koje se on bezuslovno zalagao.

Na kraju imam potrebu i dužnost da se u svoje ime posebno zahvalim dragom i poštovanom dr Danilu Kažiću, koji me je od prvog mog radnog dana usmjeravao i uveo u svijet nauke, uvijek mi bio podrška i mnogo mi pomagao u ostvarivanju mojih naučnih stremljenja. Učila sam od njega do kraja njegovog plemenitog života. Samim tim svjesna sam da će meni posebno nedostajati i da ću biti posebno uskraćena za njegovo prisustvo i pažnju.

Dragi doktore Kažiću, neka Vam je vječna slava i hvala za sve što ste uradili u svom časnom životu.

Dr Mirjana Bojanić Rašović